

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave



NEDELJA



16 OKT 2015 BR.231

ASOCIJACIJA NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs



JESEN STIŽE

ZA EVROPSKE RAFINERIJE



SADRŽAJ:

NAFTA:

- „Jesen stiže ... “ za evropske rafinerije.....OVDE
- Minoran efekat niskih cena nafte po BDP zemalja uvoznica - Studija ECB.....OVDE
- IEA očekuje da će tržište nafte u 2016. ostati prezasićeno.....OVDE
- OPEC drugačije vidi 2016.....OVDE
- Naftni prognozeri - neko će definitivno pogoditi.....OVDE
- Venecuela: Osam ne-OPEC zemalja pozvano na sastanak sa OPEC-om iduće nedelje....OVDE
- Novak: Rusija dobila najžešćeg konkurenta na istoku Evrope - saudijsku naftu.....OVDE
- E.ON prodao i poslednji upstream posao u Severnom moru.....OVDE
- Drakonska kazna za VW: Mora povući s tržišta 2,4 miliona automobila.....OVDE
- Toyota: Do 2050. bezmalo ukinuta vozila na benzin i dizel.....OVDE

GAS:

- Lukoil otkrio offshore polje sa 30 milijardi kubika gasa u Rumuniji.....OVDE
- Poljska otvorila LNG terminal na Baltiku.....OVDE
- Grčka i Bugarska razgovarale o projektima gasovoda.....OVDE
- Mihail Fridman morao da proda britanska gasna polja u Severnom moru.....OVDE

REGION:

- MOL pred preuzimanjem Agipovih benzinskih stanica u Sloveniji.....OVDE
- Petrol i vlada u Ljubljani u sporu zbog 216.000 evra!?!.....OVDE
- Hrvatska: Rekordno poskupeli benzin i dizel.OVDE
- Hrvatska otvara Komisiju za VW-ov eko skandal.....OVDE

Crude Oil Brent Okt 16 2015 0930 GMT - 50.20 Livecharts.co.uk



NAFTA

„Jesen stiže ...“ za evropske rafinerije

LONDON - Carlo De Vanna je više nego udvostručio svoj novac „kladeći se“ 18 meseci na italijanskog prerađivača nafte Saras. Sada je ovaj berzanski igrač iz Milana prodao te akcije, procenjujući da se rast marži u evropskim rafinerijama bliži kraju, sa nagoveštajima da je i pad cena sirove nafte, ulaznog troška prerađivača, dotakao dno, piše u sredu **Bloomberg**.

Evropski prerađivači su ove godine registrovali najveći uspon u poslednje dve dekade, jer su niske cene nafte stvorile prostor za rast marži nezabeležen od sredine devedesetih godina prošlog veka. Saras, Neste Oil i drugi nezavisni prerađivači zabeležili su povrat uloženih sredstava od 28 odsto od prošlog decembra, potukavši tako rezultate svih drugih industrijskih sektora koje prati index Stroxx Europe 600. Sada taj *momentum* nestaje, smatraju analitičari konsultanta Wood Mackenzie i ocenjuju da će se prekretnica desiti u ovom kvartalu sa padom prerađivačkih marži na severozapadu Evrope za oko dve trećine u odnosu na vrh od 8,85\$ po barelu iz prethodna tri meseca 2015. Tokom 2016. marže će u proseku biti za 47% ispod ovogodišnjih zbog gomilanja zaliha dizela i rasta rafinerijskih kapaciteta na bliskom istoku, predviđa energetska konsultant. Čak i sa tim padom, zarade evropskih rafinerija biće u 2016. za 85% veće od onih iz 2014, i bezmalo tri puta iznad marži iz 2013, pokazuju podaci Wood Mackenzie-a.

Da ove signale registruje berza pokazuje i podatak Bloomberg-a da su posle pomenutog skoka od decembra prošle, do avgusta ove godine od 47%, marže sedam nezavisnih prerađivača nafte u Evropi pale za u proseku oko 13%.



Višegodišnja kriza evropskih rafinerija, izazvana konkurencijom jeftinijeg uvoznog dizela i benzina sa Bliskog istoka, iz SAD i Rusije, primorala je prerađivače da zatvore od 2008. kapacitete dnevne prerade nekih dva miliona barela. Iako se od iduće godine očekuje i zatvaranje još 1,5 miliona barela dnevne prerade u evropskim rafinerijama, problem neće biti rešen, kaže Philippe Sauquet, (foto) čelnik ovog sektora kod najvećeg evropskog prerađivača, francuskog Totala. On je na jednom prošlonedeljnom skupu u Londonu ocenio da, zbog očekivanog usporavanja potrošnje goriva u svetu, to neće biti dovoljno da održi evropske rafinerije konkurentnim u narednih pet godina.





NIS **ULTRA^D**

PREMIJUM EVRO DIZEL

ZAŠTITA MOTORA BEZ KOMPROMISA

ULTRA D JE EVRO DIZEL BORIVO PREMIJUM KVALITETA PROIZVEDENO PO NAJVIŠIM SVETSKIM STANDARDIMA. DOGAČENO JE VRHUNSKIM SASTOJcima TAKO DA ŠTITI MOTOR, ČUVA GA OD NEČISTOĆA I KOROZIJE.

www.ultragoriva.rs

IEA očekuje da će tržište nafte u 2016. ostati prezasićeno

PARIZ - Međunarodna agencija za energiju (IEA) upozorila je u utorak da će tržište nafte verovatno ostati prezasićeno i tokom iduće godine, jer potrošnja te sirovine sporo napreduje, a očekuje se i vraćanje iranske nafte na tržište.

IEA u svom redovnom mesečnom izveštaju o tržištu nafte najavljuje rast potrošnje nafte u 2016. za svega oko 200.000 barela na dan, u odnosu na prognozu iz septembra. Agencija sada vidi rast potrošnje od 1,2 miliona barela na dan u 2016, naspram 1,8 mbd koliko će prema IEA potrošnja da se uveća ove godine.



IEA navodi u izveštaju da bi ponuda iranske nafte mogla da skoči na 3,6 mbd, sa sadašnjih 2,9 mbd kada početkom 2016. budu uklonjene međunarodne sankcije.

S druge strane, Agencija procenjuje da će ponuda OPEC-a u celini biti manja od očekivane. Prema analitičarima IEA,

OPEC će u idućoj godini plasirati 31,1 mbd na tržište što je za 200.000 barela manje od prognoze iz septembarskog izdanja Izveštaja.

Naftni prognozeri - neko će naravno pogoditi

LONDON, NJUJORK - Sa ovonedeljnim zaustavljanjem rasta cena nafte iz prethodne nedelje, naftni analitičari, od institucija poput IEA i OPEC, do vodećih investicionih banaka i konsultantskih firmi, nastavljaju da zbunjuju javnosti svojim oprečnim prognozama kretanja vrednosti ključne energetske sirovine. Tako je u proteklih nedelju dana Deutsche Bank stao u red „pesimista“ upozoravajući na preterani rast zaliha nafte i goriva. I analitičar Citigroup-a Ed Morse misli da pad cena nafte još nije završen. „Mislim da još nismo stigli do dna, jer i dalje vidimo spostojan trend troškovne deflacije“, kaže on. S druge strane, prošle nedelje je čelnik Royal Dutch Shell-a Ben van Beurden rekao da „uočava više znakova oporavka cena nafte, dok vodeća švajcarska UBS banka u 2016. godini vidi uravnoteženje ponude i potrošnje na tržištu i cenu Brenta od „mogućih 72\$“, a američku WTI na 67\$.



OPEC drugačije vidi 2016.

BEČ - S druge strane, OPEC je u ponedeljak prognozirao da će tržište nafte iduće godine



početi da se uravnotežuje, usled smanjene proizvodnje u SAD, ali i nekim drugim ne-OPEC zemljama, uključujući Rusiju. **Reuters**





 **Transnafta**
www.transnafta.rs

Ne-OPEC u sredi za sto sa OPEC-om

KARAKAS - Ministar nafte Venecuele rekao je u utorak da je osam ne-OPEC zemalja pozvano na jedan „tehnički sastanak naftnih eksperata“ za članicama OPEC-a koji je zakazan za 21. oktobar u Beču. Prema rečima Eulohia del Pina, pozvani su Azerbejdžan, Brazil, Kolumbija, Kazahstan, Meksiko, Norveška, Oman i Rusija. „Potvrde učešća postepeno stižu“, rekao je ministar za **Reuters** i dodao da je lično u kontaktima sa svojim kolegama iz tih zemalja „kako bi učesnici imali odgovarajuća ovlašćenja“.

Venecuelanski zvaničnici su ranije saopštili da će predložiti da se OPEC vrati mehanizmu rezanja proizvodnje radi odbrane cena nafte, podseća Reuters i dodaje da za sada nije poznat ni spisak učesnika sastanka u Beču, niti predlozi i strategije o kojima će se razgovarati.

Novak: Rusija dobila najžešćeg konkurenta na istoku Evrope - saudijsku naftu

MOSKVA - Ulazak Saudijske Arabije na naftna tržišta u istočnoj Evropi predstavlja najžešću konkurenciju Rusiji, kazao je u sredi novinarima ruski ministar energetike Aleksandar Novak. Saudijska Arabija počela je izvoz sirove nafte u Poljsku, a vest je objavila u utorak najveća ruska naftna kompanija Rosneft. "Vidimo da Saudijska Arabija sprovodi svoju strategiju konkurencije na tržištu nafte", zaključio je Novak. On je dodao da će izaslanici ruskog ministarstva energetike otputovati u Beč na "tehnički sastanak" s predstavnicima OPEC-a, planiran za narednu sredi.



Minoran efekat niskih cena nafte po BDP zemalja uvoznica - Studija ECB

FRANKFURT - Naftna tržišta su već uključila u cene za godine unapred gotovo sve potencijalne posledice eksplozivnog rasta proizvodnje američke nafte iz škrljaca, pa će zemlje uvoznice energije osetiti relativno male efekte niskih cena sirove nafte u rastu svojih ekonomija, stoji u studiji koju je prošle nedelje objavila Evropska centralna banka (ECB), prenosi **Reuters**.

Uticaj cene od bilo kog rasta buduće ponude nafte iz škrljaca u studiji se procenjuje na ispod plus, ili minus 4 dolara po barelu, prvenstveno usled toga što bi proizvodnja nafte u Saudijskoj Arabiji mogla da opadne za 1 milion barela na dan (mbd) između 2014. i 2018. godine.

Cene Brenta su više nego prepolovljene u proteklih 16 meseci sa skokom ponude, pre svega američke nafte iz škrljaca, praćene neplanirano malim rastom potrošnje. Ponuda nafte u svetu je u drugom kvartalu ove godine dostigla 96,3 mbd, što je rast od 6% za manje od tri godine, pokazuju podaci IEA. Radi se o velikom rastu za sektor u kome je nekim poljima potrebna decenija za razvijanje do početka proizvodnje, dok se povrćaj investicije meri dekadama.

„Naši rezultati sugerišu da je većina (efekata) revolucije gasa iz škrljaca već u cenama, dotle da će čak i značajne promene u proizvodnji imati tek mali efekat na cene“, navode autori studije, Cristiana Belu Mnescu i Galo Nuño, Na osnovu primenjenog modela, autori studije su izračunali da će kumulativni efekat od niskih cena po bruto domaći proizvod zemalja uvoznica nafte iznositi tek +0,2% u periodu između 2010. i 2018. godine.

E.ON prodao i poslednji upstream posao u Severnom moru

FRANKFURT - Nemački energetske kolos E.ON objavio je u sredu da je prodao svoju firmu u Norveškoj E.ON E&P Norge nemačkoj kompaniji DEA Deutsche Erdoel. Sa ovom i prethodnim prodajama, E.ON se u potpunosti rešio poslova na istraživanju i proizvodnji nafte i gasa u Severnom moru. Vrednost posla je 1,6 milijardi dolara. E.ON navodi da se odlučio za takav potez radi restrukturiranja imovine i poslovnih aktivnosti na domaćem tržištu, javlja novinska agencija **UPI**.

Drakonska kazna za VW: Mora povući s tržišta 2,4 miliona automobila

BERLIN - Nemačka agencija za nadzor motornih vozila KBA saopštila je u četvrtak da Volkswagen mora da povuče iz saobraćaja u toj zemlji 2,4 miliona vozila nakon što je najveći evropski proizvođač automobila priznao da je varao na testovima kontrole izduvnih gasova kod dizel vozila. Nemački dnevnik **Bild** je prethodno objavio da je KBA odbila predlog VW-a da se zameni sporno softver na tim vozilima.



Hrvatska otvara Komisiju za VW-ov eko skandal

ZAGREB - Iz vlade Hrvatske je najavljeno u četvrtak da će iduće nedelje početi sa radom Komisija za Volkswagenov eko skandal i da će od nemačkog auto-giganta tražiti da povuku s hrvatskog tržišta sve automobile koji ispuštaju 40 puta više štetnih gasova od onoga što je fabrički deklarirano i plate odštetu njihovim vlasnicima i državi. **Poslovni.hr**



Toyota: Do 2050. bezmalo ukinuta vozila na benzin i dizel

TOKIO - Vodeći svetski proizvođač automobila Toyota objavio je veoma ambiciozan plan prema kome namerava da do 2050. godine skoro potpuno ukine proizvodnju vozila na benzin i dizel gorivo. Njihov novi ekološki plan podrazumeva da do 2050. potpuno smanje proizvodnju vozila sa unutrašnjim sagorevanjem motora, a da ih zamene hibridni i automobili sa gorivnim ćelijama. Hibridni motori kombinuju dva ili više izvora energije, uglavnom je to kombinacija benzinskog ili dizelskog motora sa elektromotorom, dok gorive ćelije proizvode električnu energiju iz goriva i imaju veoma malu emisiju štetnih gasova. Toyota je svoj ambiciozni plan predstavila u sredu u Tokiju, obećavši da će uz podršku vlade, društva i drugih aktera u ovom projektu smanjiti emisiju štetnih gasova do 2050. u proseku za 90 posto u odnosu na 2010. godinu. Japanski proizvođač predviđa da će se godišnja prodaja vozila sa gorivnim ćelijama povećati na 30.000 do 2020, a hibridnih vozila na 1,5 milion. Tako će Toyota u narednih pet godina broj ukupno prodatih hibrida povećati na 15 miliona. U ovaj ambiciozni plan nisu uključena vozila na struju. *Dow Jones*



GAS

Lukoil otkrio offshore polje sa 30 milijardi kubika gasa u Rumuniji

BUKUREŠT - Lukoil je objavio u sredu veliko otkriće ležišta prirodnog gasa u prospektu Lira, u dubokom podmorju rumunskog dela Crnog mora. Ruska kompanija navodi da podaci dobijeni na osnovu istražne bušotine i prikupljenih seizmičkih istraživanja, ukazuju da bi područje gasnog polja moglo obuhvatiti 15 kvadratnih milja, a rezerve premašiti 30 milijardi kubnih metara gasa. Lukoil takođe navodi da će ovaj uspeh smanjiti neizvesnost od budućih istraživanja u nizu potencijalnih lokacija sa značajnim mogućim rezervama, kako u strukturi Lira, tako i drugim delovima bloka.



Poljska otvorila LNG terminal na Baltiku

VARŠAVA - Poljska je u utorak otvorila svoj prvi terminal za utečnjeni prirodni gas (LNG) u luci Swinoujscie na obali Baltičkog mora, čime dobija mogućnost da do 90% gasa za svoje potrebe uvozi iz drugih izvora osim iz Rusije. Od 2016. godine, kada terminal bude radio punim kapacitetom, moći će da uvoziti i 100% gasa iz drugih izvora, izjavila je tom prigodom poljska premijerka Eva Kopač.



Prvi tanker s LNG-om pristaće na terminalu u narednih mesec dana, a početak komercijalnog rada terminala očekuje se u prvom tromesečju 2016. godine, pa iz tamošnje opozicije konstatuju da je prevremeno otvaranje terminala tempirano na 13 dana pre opštih izbora u toj zemlji. **Oil and Gas Eurasia**

Mihail Fridman prodao britanska gasna polja u Severnom moru

LONDON - Švajcarska hemijska grupa Ineos kupila je sva britanska gasna polja u Severnom moru koja su bila u vlasništvu DEA Grupe. To kompanija pripada investicionom



fondu LetterOne ruskog milijardera Mihaila Fridmana (foto). Ovim je rešen spor između Fridmana i britanske vlade koja mu je dala rok od šest meseci da proda poslove u VB koje je LetterOne kupio od nemačkog RWE, ili će u suprotnom ostati bez licence. London je razlog sa ovaj uslov ruskom biznismenu našao u sankcijama koje je Zapad uveo Moskvi zbog njene uloge u Ukrajini.

"Kupljena polja daju do osam odsto gasa Velikoj Britaniji," saopšteno je iz Ineosa, bez podatka o ceni ovog posla. Ineos do sada nije bio aktivan u Severnom moru. **Reuters** međutim iz bankarskih izvora saznaje da se radi o sumi od oko 750 miliona dolara, što je daleko ispod prvobitne želje LetterOne od 1,2 milijarde dolara.

Grčka i Bugarska razgovarale o projektima gasovoda

ATINA - Bugarska i Grčka su u prisustvu američkog izaslanika za energiju, Amosa Hohštajna razmotrili u Atini načine da se ubrza realizacija projekata Transjadranskog gasovoda (TAP) i gasnog interkonektora između te dve države (IGB). Tokom sastanka, grčki ministar energetike Panos Skurletis je predložio izmenu uslova izgradnje gasovoda TAP kroz Grčku, dok će na temu projekta IGB sledeće nedelje u Sofiji biti održan sastanak ministara dve zemlje, prenosi grčka agencija ANA. "Kao vlada, nasledili smo uslove sporazuma koji po našem mišljenju treba da budu bolji za grčku stranu. Želimo da ubrzamo procedure, ali tek nakon povećanja koristi za Grčku", kazao je on. Skurletis je u razgovoru sa bugarskom kolegicom Temenužkom Petkovom pokrenuo i temu finansiranja i održivosti IGB, prenosi **ANA**.





REGION

MOL kupuje Agipove stanice u Sloveniji?

LJUBLJANA - Ljubljanski *Dnevnik* piše u četvrtak da je MOL blizu preuzimanja Agipovih benzinskih stanica u Sloveniji. Trenutno Eni Slovenija upravlja s 18 stanica Agip, dok su u njenom vlasništvu njih 12. MOL je po prodaji goriva treći igrač na tamošnjem tržištu, iza Petrola i OMV-a, a ako ostvari tu kupovinu zahvatiće skoro 10% tržišnog udela.



Petrol i vlada u Ljubljani u sporu zbog 216.000 evra!?

LJUBLJANA - Slovenački Petrol u sporu je s državom zbog 216.000 evra koje je pre četiri godine dobio za modernizaciju rasvete na svojim benzinskim stanicama, a trebalo bi da ih vrati jer je ta sredstva koristio na način suprotan evropskoj regulativi o zaštiti konkurencije. Iako se radi o gotovo beznačajnoj sumi u odnosu na godišnji obrt Petrola od 1,8 milijardi evra i dobit od 25 miliona evra, slučaj je stigao do naslovnih strana *domaćih medija*, jer zadire u jedan od najkontroverznijih sektora evropske privredne regulative - granice do koje je državna pomoć nekom tržišnom akteru dozvoljena, odnosno nezakonita. Problem je u ovom slučaju nastao kada se utvrdilo da je posao modernizacije rasvete na svojim benzinskim stanicama, odnosno ugradnje ekoških, energetski štedljivih sijalica dao preduzeću koje je prethodno bio otkupio. Time je prekršio evropska pravila o tržišnoj konkurenciji, jer EU ne dopušta da se poslovi u kojima su i njegova sredstva daju izvođaču u kome država ima vlasnički udeo iznad 25 odsto, a što je slučaj sa Petrolom.



Hrvatska: Rekordno poskupeli benzin i dizel

ZAGREB - Cene goriva u Hrvatskoj dostigle su najviši nivo u poslednjih mesec dana. Prema informacijama portala cijenegoriva.info, litar eurosupera 95 u utorak je poskupeo za 15 lipa i prodaje se u rasponu od 9,22 do 9,25 kuna (oko 1,21€). To je ujedno i najveće poskupljenje benzina u Hrvatskoj u poslednjih pet nedelja. Litar eurodizela takođe je poskupeo najviše u poslednjih mesec dana i prodaje se za oko 8,65 kuna (1,13€), o kompaniji, što je i najviša cena od početka septembra. Od utorka je autogas skuplji za 12 lipa i prodaje se za 4,09 kuna (0,53€), što je ujedno i najviša cena u poslednjih pet meseci.



Tražite put do uspešnog poslovnog modela?
Pozovite nas
011/33 00 910

[f](#) [t](#) [in](#) [yt](#) [v](#) www.pks.rs

NOVA KOMORA. NOVE USLUGE. ZA SMART BIZNIS

PRIVREDNA KOMORA SRBIJE
1857

 Pomoć pri pokretanju biznisa	 Informacije o porezima	 Izrada biznis planova
 Pravna pomoć i ljudski resursi	 Pomoć prilikom izvoza	 Podrška u traženju poslovnih partnera
 Informacije o carinskim propisima	 Pomoć oko projekata za EU	 Istraživanje stranih tržišta

